

تحلیل خطر زمینلرزه‌ای به روش قطعی در ناحیه سنندج استان کردستان

محمد حسین پناهی کایوشه*^۱، آرش متشرعی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس، shahbazhussainpanahi@yahoo.com

^۲ عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس، Arash_mot@yahoo.co.uk

چکیده:

فلات ایران یک ناحیه پهناور فشارشی در طول کمربند فعال کوهزایی آلپ- هیمالیا است، که در بین صفحه عربی در جنوب غرب و سپر پایدار اوراسیا در شمال شرق قرار گرفته است، به طوری که فعالیت‌های نوزمینساختی و تأثیرات متقابل قطعات سنگ‌کره بر هم، زمینه لرزه‌خیزی به نسبت بالای ایران را فراهم می‌کند. منطقه مورد مطالعه در این مقاله، ناحیه سنندج در استان کردستان می‌باشد که این استان در گستره جغرافیایی ۳۵/۰۰ تا ۳۶/۰۰ درجه عرض شمالی و ۴۶/۰۰ تا ۴۸/۰۰ درجه طول شرقی و در ایالت لرزه- زمینساختی زاگرس قرار دارد. در این مطالعه از داده‌های زمینلرزه‌ای کاتالوگ ISC، NGDIR و کاتالوگ زمینلرزه‌های تاریخی ایران (میرزایی، ۱۳۸۱) استفاده شد. ارزیابی خطر به روش قطعی صورت گرفت و گسل با بالاترین پتانسیل لرزه خیزی در شرق شهر سنندج شناسایی شد.

کلید واژه‌ها: استان کردستان، تحلیل خطر زمینلرزه‌ای، لرزه‌خیزی، بیشینه شتاب جنبش زمین

مقدمه:

زمین‌لرزه یکی از پدیده‌های شگفت‌انگیز طبیعت است که از نیروی درونی زمین سرچشمه می‌گیرد. علت رویداد بیشتر زمین‌لرزه‌ها، جنبش ناگهانی گسل‌ها و آزاد شدن انرژی انباشته شده در پوسته جامد زمین است که به شکل امواج نیرومند کشسان در سراسر کره زمین منتشر می‌شود. بدیهی است چنانچه زیستگاه‌های انسانی تاب مقاومت در برابر جنبش‌های شدید زمین را نداشته باشند و تدبیری برای رویارویی با امواج خطر- آفرین زلزله اندیشیده نشده باشد، این پدیده با فاجعه انسانی و نابودی سرمایه‌های کلان همراه بوده و می‌تواند جامعه‌ای را از هم بگسلد (مافی و رضایی، ۱۳۸۵). موقعیت خاص ایران در نوار کوهزایی آلپ- هیمالیا و نیروهایی که از جهات مختلف بر فلات ایران وارد می‌شود، باعث شده است که از دیرباز یکی از مناطق پرتحرک و لرزه‌خیز جهان به شمار آید. این زلزله‌ها نتیجه حرکت گسل‌ها یا بخشی از یک گسل است که ممکن است در جهات افقی یا مورب یا قائم باشد (درویش زاده، ۱۳۷۰).